



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Karly Cháberové a soudců Štěpána Výborného a Jana Kratochvíla ve věci

žalobce: **Ing. T.W.**,
zastoupený advokátem JUDr. Janem Walterem
sídlem Volyňských Čechů 837, 438 01 Žatec

proti
žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**
sídlem Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1

o žalobě na ochranu před nečinností žalovaného v řízení o žalobcově žádosti ze dne 15. 2. 2019 o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb.,

takto:

- I. Ministryni pro místní rozvoj **se ukládá** povinnost vydat do patnácti pracovních dnů od právní moci tohoto rozsudku rozhodnutí o žalobcově rozkladu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 3. 2019, č. j. 8857/2019.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 2 000 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Jana Waltera, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a podání účastníků řízení

1. Žalobce se domáhá vydání rozsudku, kterým by soud ministryni pro místní rozvoj uložil povinnost vydat do 15 dnů od právní moci rozsudku rozhodnutí o rozkladu, který žalobce podal dne 11. 3. 2019 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 3. 2019, č. j. 8857/2019.
2. Žalobce v žalobě uvádí, že dne 15. 2. 2019 požádal žalovaného na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), o sdělení celkem sedmi okruhů informací týkajících se žádosti o prošetření způsobu vyřízení stížnosti, kterou podal dne 18. 10. 2016 JUDr. Jan Walter u Městského úřadu Vejprty, stavebního úřadu.
3. Dne 11. 3. 2019 žalobce obdržel rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 3. 2019, č. j. 8857/2019, kterým byla jeho žádost odmítnuta podle § 15 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím s odůvodněním, že žalovaný takovou informací nedisponuje. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 11. 3. 2019 rozklad. Protože příslušný orgán v zákonné lhůtě o rozkladu nerozhodl, podal žalobce dne 3. 4. 2019 žádost o přijetí opatření proti nečinnosti. Rozhodnutí o rozkladu ani vyjádření k žádosti o přijetí opatření proti nečinnosti žalobce dosud neobdržel.
4. Žalobce doplňuje, že žalovaný je povinným subjektem ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, a proto je povinen dle § 14 odst. 5 písm. d) téhož zákona poskytnout informace nebo rozhodnout o odmítnutí žádosti. V souladu s § 16 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím lze proti rozhodnutí povinného subjektu podat odvolání, přičemž na řízení o něm se použije správní řád. V řešeném případě proto žalobce podal rozklad proti rozhodnutí žalovaného, který byl nadřízený správní orgán (ministryně pro místní rozvoj) povinen rozhodnout do 15 dnů (§ 16 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím). Vzhledem k tomu, že žalobce bezvýsledně vyčerpал prostředky ochrany proti nečinnosti v rámci správního řízení, nezbývá mu, než se ochrany domáhat správní žalobou.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvádí, že postup žalobce považuje za zneužití práva na informace. Řízení o stížnosti u Městského úřadu Vejprty inicioval JUDr. Jan Walter, který zastupoval žalobce při podání žádosti o informace. Dle žalovaného není smyslem zákona o svobodném přístupu k informacím poskytovat informace, které může žadatel získat dotazem na svého zástupce. Nadto žalovaný není orgánem příslušným k prošetření způsobu vyřízení stížnosti, jak vyplývá z § 175 odst. 7 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
6. Žalovaný zdůrazňuje, že se na něj žalobce a členové jeho rodiny opakovaně obrací s žádostmi o poskytnutí informací, a to ohledně podání (podnětu, stížnosti či návrhu), které u stavebního úřadu učinil jiný člen rodiny. Takových podání, resp. žádostí o poskytnutí informací je enormní množství a žalovaný s žalobcem, či jiným členem jeho rodiny vede několik soudních sporů. Žalovaný je přesvědčen, že cílem takového jednání není kontrola veřejné moci, ale osobní pohnutky žalobce, jejichž počátek lze vysledovat

v nesouhlasu žalobcova zástupce s kroky Městského úřadu Vejpřty jakožto stavebního úřadu. Žalovaný navrhuje, aby soud žalobu zamítl, případně alespoň žalobci nepřiznal náhradu nákladů řízení.

7. Žalobce v replice ze dne 8. 7. 2019 dodává, že informační povinnost dle zákona o svobodném přístupu k informacím není podmíněna tím, že žadatel nemůže informace získat jiným způsobem. Nadto se žalovaný mylí, pokud tvrdí, že žalobcův zástupce žádanými informacemi disponuje. Pokud by se žalovaný skutečně domníval, že žádané informace se netýkají jeho působnosti, žádost by odložil podle § 14 odst. 5 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím. Nadto se informace vztahují k výkonu státní správy na úseku stavebního řádu a žalovaný je ústředním orgánem státní správy v této oblasti. Při vyřizování mohlo dojít ke změnám v příslušnosti podle § 131 správního řádu, nebo se mohl žalovaný seznámit s informacemi i v rámci plnění jiných úkolů (žalobci je známo, že dne 20. 10. 2017 byla u žalovaného podána žádost podle § 80 odst. 3 správního řádu právě ve věci prošetření způsobu vyřízení stížnosti, které se týká žalobcova žádost o informace). Žalobce je přesvědčen, že ze samotné četnosti podání není možné vyvodit zneužití práva, nadto jejich počet nelze označit za enormní a většina byla podána z důvodu pochybení na straně žalovaného (nečinnost, nedostatečné vypořádání se všemi námitkami podatele). I kdyby měl žalovaný za to, že žádost je projevem zneužití práva, neznamená to, že ji může ignorovat.

II. Argumentace účastníků při jednání

8. Žalobce se z jednání omluvil.
9. Žalovaný při jednání setrval na své předchozí argumentaci a zdůraznil, že žalobce a členové jeho rodiny zneužívají právo na informace množstvím nedůvodných podání.

III. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

10. Městský soud v Praze žalobu posoudil, přičemž v souladu s § 81 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vycházel ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.
11. Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. se žalobou proti nečinnosti správního orgánu může žalobce domáhat, aby soud žalovanému uložil povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé. Aby byla žaloba úspěšná, musel by soud dospět k závěru, že řízení bylo zahájeno, avšak rozhodnutí ve věci samé dosud nebylo vydáno.
12. Žalobce prokázal, že podal ministryni pro místní rozvoj žádost o opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 3 správního řádu. Ministryně jakožto nadřízený správní orgán však do dnešního dne o jeho žádosti nerozhodla a opatření proti nečinnosti nevydala. Žalobce tedy bezvysledně vyčerpal prostředky ochrany, které mu procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu ve smyslu § 79 s. ř. s.
13. Žaloba je důvodná.
14. V řešené věci je nesporné, že žalobce prostřednictvím svého zástupce podal dne 15. 2. 2019 žádost o poskytnutí informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím. O této

žádosti žalovaný rozhodl dne 4. 3. 2019 tak, že žádost odmítl dle § 15 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Proti rozhodnutí podal žalobce dne 11. 3. 2019 rozklad, o němž byl nadřízený správní orgán, tedy ministryně pro místní rozvoj, povinen rozhodnout v souladu s § 16 odst. 3 téhož zákona do 15 pracovních dnů ode dne doručení rozkladu povinnému subjektu. Lhůtu přitom nelze prodloužit. Vzhledem k tomu, že ministryně pro místní rozvoj do dnešního dne o podaném rozkladu nerozhodla, dopustila se nezákonné nečinnosti ve smyslu § 79 s. ř. s.

15. Žalovaný ve vyjádření k žalobě nerozporoval skutečnost, že v dané věci nebylo vydáno rozhodnutí, poukazoval však s ohledem na množství podnětů podaných žalobcem a členy jeho rodiny na skutečnost, že jednání žalobce vykazuje znaky zneužití práva na informace. K uvedené námitce soud uvádí, že správní soudy se ve své rozhodovací praxi otázkou zneužití práva opakovaně zabývaly, přičemž tento pojem vymezily jako „*situaci, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takového chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004-48). K zákazu zneužití práva se vyjádřil také rozšířený senát, podle něhož zákaz zneužití práva představuje pravidlo českého vnitrostátního práva, včetně práva veřejného, které vyplývá z povahy České republiky jako materiálního právního státu založeného na určitých vůdčích hodnotách, ke kterým vedle úcty ke svobodě jednotlivce a ochraně lidské důstojnosti patří mimo jiné i úcta k harmonickému sociálnímu řádu tvořenému právem a odepření ochrany jednání, které práva vědomě a záměrně využívá v rozporu s jeho smyslem a účelem. Zákaz zneužití práva je v jistém smyslu *ultima ratio*, a proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastního právního řádu, s nimiž se může střetnout (usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008-74, a v něm uvedená judikatura).
16. Ze správního spis vyplývá, že žalobce, případně Mgr. SW, oba vždy zastoupeni JUDr. Janem Walterem, jen v průběhu měsíce ledna až dubna 2019 podali celkem osm žádostí o poskytnutí informací ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím. Těmito žádostmi vždy usilovali o sdělení, jakým způsobem se žalovaný vypořádal s dřívějším podáním (žádostí o prošetření způsobu vyřízení stížnosti) JUDr. Jana Waltera. Obsah žádostí se nadto v některých případech překrývá, v jiných je žádost následně doplňována. Žalovaný rovněž jen za období leden až květen 2019 eviduje na 250 podání výše uvedených osob (převážně označených jako „urgence“). Soud v zásadě nepochybuje, že skutečným motivem žadatelů není kontrola veřejné moci prostřednictvím zákona o svobodném přístupu k informacím, ale šikanózní postup, kterým tyto osoby sledují personální a časové zatížení žalovaného.
17. S ohledem na výše uvedené judikatorní závěry je však i v takovém případě třeba vzít v úvahu, že předmětem nyní řešené věci je otázka ochrany proti nečinnosti správního orgánu. Povinnost správních orgánů „konat“ a postupovat v řízení bez zbytečných průtahů je přitom jednou ze základních zásad správního řízení (viz § 6 odst. 1 správního řádu), vyplývající z čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Této základní povinnosti se tedy správní orgány nemohou zprostit, a to ani s ohledem na případné excesivní návrhy účastníků řízení. V opačném případě se správní orgány dopouštějí nezákonné nečinnosti. Skutečnost, že má návrh šikanózní charakter, může předurčit pouze samotné vyřízení žádosti, neboť z obecného hlediska zneužití práva nepožívá právní ochrany. V každém případě je však nutno trvat na zdůvodnění takového postupu, a to s přihlédnutím

k celkovému kontextu dané věci, obsahu žádostí a dlouhodobému přístupu žadatelů k uplatňování svých práv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2013, č. j. 8 As 130/2012-10, ze dne 18. 12. 2018, č. j. 4 As 113/2018-39, či ze dne 15. 8. 2019, č. j. 10 As 36/2019-33). Nelze však aprobovat jako zákonný postup správních orgánů, které na podání účastníků nikterak nereagují a tato podání ve lhůtě stanovené zákonem nevyřizují.

IV. Závěr

18. Jelikož žaloba byla důvodná, uložil soud v souladu s § 81 odst. 2 s. ř. s. ministryni pro místní rozvoj povinnost vydat rozhodnutí o žalobcově rozkladu, a to v zákonné lhůtě 15 pracovních dnů dle § 16 odst. 3 zákon o svobodném přístupu k informacím.
19. Dle § 60 odst. 1 s. ř. s. má právo na náhradu nákladů ten účastník, který byl v řízení úspěšný. Vzhledem k tomu, že procesně úspěšný byl žalobce, náležela by mu náhrada nákladů řízení sestávající ze zaplaceného soudního poplatku a odměny a hotových výdajů advokáta. Soud však shledal, že v řešeném případě byly dány důvody hodné zvláštního zřetele dle § 60 odst. 7 s. ř. s., pro něž je možné ve výjimečných případech náhradu nákladů nepřiznat v plné výši.
20. Soud jednak přihlédl k celkovému kontextu souzené věci shrnutému v bodě 15 tohoto rozsudku, jednak vzal v úvahu, zda bylo z hlediska práv žalobce nezbytné iniciovat řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím, v němž se žalovaný dopustil nečinnosti. Je totiž třeba zdůraznit, že žalobce se v zastoupení JUDr. Jana Waltera domáhal poskytnutí informací ohledně žádosti o prošetření způsobu vyřízení stížnosti, kterou dříve podal JUDr. Jan Walter. I kdyby soud odhlédl od skutečnosti, že tyto informace mohl žalobce pravděpodobně získat od svého zástupce (případně se jejich vydání domáhat v rámci řízení o stížnosti dle § 175 správního řádu), je nasnadě, že o informace mohl žádat JUDr. Jan Walter osobně, nikoliv prostřednictvím žalobce. Předmětnou stížnost totiž podal JUDr. Walter, a z logiky věci byl tedy právě on nejvíce zainteresován na způsobu jejího vyřízení.
21. Soudu je nadto z úřední činnosti známo, že JUDr. Jan Walter zastupuje žalobce, případně Mgr. SW (tedy s ohledem na shodná jména zřejmě členy rodiny) v obdobných řízeních opakovaně (viz např. spisy vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 6 A 22/2019, 10 A 32/2019 nebo 6 A 67/2019). S ohledem na celkový kontext případu (včetně řízení před žalovaným) soud postup těchto osob shledal jako účelový, neboť tímto způsobem může žalobce, případně Mgr. W požadovat náhradu odměny advokáta dle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif).
22. Z těchto důvodů soud žalobci náhradu nákladů výjimečně nepřiznal v plné výši. Žalobci pouze přiznal právo na náhradu zaplaceného soudního poplatku ve výši 2 000 Kč, kdy vzal v potaz, že žalovaný byl ve věci nečinný, takže žalobce svoji žalobu podal důvodně.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 11. listopadu 2019

JUDr. Karla Cháberová v. r.
předsedkyně senátu